

POLITIEK KERN PROGRAMMA 1985-1986

POLITIEK KERNPROGRAMMA 1985-1986

INHOUDSOPGAVE

O	VOORWOORD	3
I	JUSTITIE	4
	- Preambule	4
	- Burgerlijke ongehoorzaamheid	4
	- Alternatieve straffen	5
	- Minderjarigheid	5
	- Rechtspositie ambtenaren	5
	- Bescherming persoonlijke levenssfeer	6
	- Constitutie	6
II	BINNENLANDS BESTUUR	6
	- Preambule	6
	- Deregulering	6
	- Decentralisatie	7
	- Organisatie binnenlands bestuur	8
	- Minderhedenbeleid	8
	- Vreemdelingenbeleid	9
III	ECONOMIE	10
	- Preambule	10
	- Taak van de overheid	10
	- Functioneren van de economie	10
	- Inkomensverdeling	12
	- Begrotingsbeleid	14
	- Ondernemingsdemocratisering	15
	- Internationaal economische orde	16
IV	ECOLOGIE	17
	- Preambule	17
	- Milieu	17
	- Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	18
	- Energievoorziening	19
	- Landbouw	20
V	ONDERWIJS	21
	- Preambule	21
	- Voortgezet onderwijs	21
	- Studiefinanciering	21
	- Universitaire bestuursstructuur	22
VI	WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN CULTUUR	23
	- Media	23
	- Volksgezondheid	24
	- Euthanasie	24
	- Kunst en cultuur	25
	- Drugsbeleid	25
VII	EMANCIPATIE	27
VIII	INTERNATIONAAL	28
	- Preambule	28
	- Europa	29
	- Nederlandse export	30
	- Wapenbeheersing en ontwapening	31
	- Dienstplicht	32
	- Noord-zuid	33
	- Middenoosten	35
	- Centraal Amerika	36
	- Zuid Afrika	36

VOORWOORD

U hebt op dit moment een boekje in handen dat voor de JOVD van groot belang is. Niet alleen omdat er maanden intensief gediscussieerd is in afdelingen en districten, voordat dit Politiek Kern Programma vastgesteld kon worden. Maar ook omdat de JOVD met dit uitgebreide overzicht van standpunten een traditie voortzet. Iedere tien jaren wagen de jonge liberalen zich namelijk aan het opstellen van hun eigen program.

Nu dit nieuwe Politieke Kernprogramma verschijnt in een periode waarin ook de politieke partijen hun verkiezingsprogramma's uitbrengen, krijgt het een extra dimensie. Ook de JOVD heeft haar wensen en verlangens op een rij gezet en daarmee een eigen "verkiezingsprogramma" gemaakt voor de twee landelijke verkiezingen van 1986.

Belangrijk verschil met de overige programma's is dat de JOVD geen politieke partij is en derhalve bij het formuleren van haar ideeën ook geen rekening hoeft te houden met eventuele toekomstige coalitiepartners. De leden van de JOVD zijn uitgegaan van de liberale beginselen en hebben op grond daarvan het JOVD-standpunt geformuleerd. Soms bekende standpunten, maar ook originele, nieuwe ideeën.

Het Politiek Kernprogramma '85-'86 is een serieus stuk op basis waarvan de jonge liberalen de standpunten van de politieke partijen -en in het bijzonder de liberale partijen- zullen toetsen.

Met het "PKP" in de hand zal de JOVD de komende tijd nog veel van zich laten horen. Zekere in liberale kring mag de stem van 5000 JOVD'ers wel degelijk invloed hebben op het te voeren beleid tussen 1986 en 1990; of dat beleid nu gevoerd wordt in een kabinet of vanuit de oppositiebanken!

Ik wens U veel genoegten bij het lezen.

Amsterdam, oktober 1985,

Julius Remarque
landelijk voorzitter JOVD

JUSTITIE

PREAMBULE

De vrijheid van de een wordt begrensd door de vrijheid van de ander. De regels moeten zo gemaakt worden, dat iedereen zoveel mogelijk ruimte heeft.

Naast regels om de vrijheid van alle burgers te beschermen, maakt de overheid ook ordeningsregels. De regelgever moet zich hierbij terughoudend opstellen en indien hij regels geeft dient hij gebruik te maken van de reguleringsmethode die daartoe in het leven is geroepen.

Regels moeten zoveel mogelijk een neerslag zijn van de in een maatschappij levende opvattingen. De overheid dient terughoudend te zijn in het sturen van deze opvattingen.

Indien de overheid regels oplegt aan de burger, dan dient er ook gezorgd te worden voor een met voldoende waarborgen omklede rechtsbescherming. De drempel tot rechtsingang dient zo laag mogelijk te zijn.

BURGERLIJKE ONGEHOORZAAMHEID

Uitgangspunt van de politieke besluitvorming dient onze parlementaire democratie te zijn.

De democratische besluitvormingsprocessen worden verdiept door legale buiten-parlementaire acties. Democratie is meer dan alleen meerderheidsbeslissingen; een zichzelf respecterende democratie zal rekening moeten houden met de minderheid.

De JOVD acht burgerlijke ongehoorzaamheid onder een aantal voorwaarden toelaatbaar en, ondanks de illegaliteit, een aanvulling op de parlementaire democratie die in sommige gevallen onvoldoende "volksvertegenwoordigend" werkt.

De JOVD acht burgerlijke ongehoorzaamheid toelaatbaar indien:

1. sprake is van een norm, die door de maarschappelijke ontwikkeling is achterhaald, of;
2. sprake is van gewetensbezwaren;

Een actie van burgerlijke ongehoorzaamheid moet dan aan de volgende eisen voldoen:

- a. de actie dient openlijk te zijn: men erkent aldus wel de legaliteit van de overheid, maar niet de legitimiteit van de beslissing;
- b. geweldloosheid, men houdt zoveel mogelijk rekening met haar medeburgers;
- c. er moet een juiste verhouding bestaan tussen middel en doel;
- d. alvorens gebruik wordt gemaakt van burgerlijke onge-

hoorzaamheid mag er geen minder vergaand middel meer openstaan, waarmee hetzelfde doel kan worden bereikt.;

ALTERNATIEVE STRAFFEN

De doelstellingen van gevangenisstraf worden in veel gevallen niet of niet helemaal bereikt.

Toepassing van gevangenisstraffen als reactie op het plegen van strafbare feiten is onmisbaar als instrument om genoemde doelstellingen te bereiken, zodat volledige afschaffing daarvan ongewenst is. In veel gevallen, beperkt tot lichtere strafbare feiten, kan een alternatieve straf meer effect hebben.

De alternatieve strafvorm, met name dienstverlening en schadeloosstelling aan het slachtoffer, dient als hoofdstraf in het Wetboek van Strafrecht opgenomen te worden, zodat de rechter, indien hij dat wenselijk acht, kan beslissen deze sanctie-vorm toe te passen.

MINDERJARIGHEID

De minderjarigheidsgrens dient verlaagd te worden van 21 naar 18 jaar.

De verlaging van de minderjarigheidsgrens heeft grote nadelige financiële consequenties in het kader van de sociale zekerheid. Bij de verlaging mag daarom de sociale zekerheid worden uitgezonderd.

De uitzondering mag slechts tijdelijk zijn, in afwachting van de herziening van het sociale zekerheidsstelsel, waarbij de verlaging van de minderjarigheidsgrens wel algemeen dient te worden doorgevoerd.

RECHTSPOSITIE AMBTENAREN

De rechtspositie van ambtenaren verschilt m.b.t. het arbeidsvoorwaardenoverleg en het stakingsrecht teveel in relatie tot de rechtspositie van werknemers in de particuliere sector.

De arbeidsvoorwaarden van ambtenaren dienen te worden vastgesteld door onderhandelingen tussen de ambtenarenbonden en de regering als werkgever vanuit gelijkwaardige posities.

Ook dient het "budgetrecht" van de Staten-Generaal onverkort te worden gehandhaafd m.b.t. de ambtenarensalarissen.

Er dient derhalve een aangepaste wetgevingsconstructie te komen voor de begrotingswet die de ambtenarensalarissen behandelt, waarbij de hierboven gestelde eisen worden gewaarborgd.

Er dient een geconditioneerd stakingsrecht voor ambtena-

ren te komen.

BESCHERMING PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

De wetgever dient op zo kort mogelijk termijn te komen met een wet op de persoonlijke levenssfeer. Deze wet dient onder andere het vastleggen, verstrekken en koppelen van persoonsgegevens aan voorwaarden te onderwerpen. Hierbij dient afgezien te worden van de invoering van enige vorm van een centraal persoonsnummer dat tevens de mogelijkheden van koppeling van bestanden mogelijk maakt.

CONSTITUTIE

Als liberalen zijn wij van mening dat een openbare functie, dus ook die van staatshoofd, niet verkregen mag worden door geboorte. Een openbare functie dient verkregen te worden op grond van persoonlijke kwalificatie.

Een modern constitutioneel koningsschap is vooralsnog aanvaardbaar.

Politieke invloed van de koningin(in) moet worden uitgesloten en de koning(in) maakt geen deel uit van de regering.

BINNENLANDS BESTUUR

PREAMBULE

Dat de overheid regels maakt alleen is niet voldoende. Ook dient er een structuur te zijn die het mogelijk maakt de regels uit te voeren en op hun uitvoering te controleren.

Binnen deze binnenlands bestuurlijke structuur dient er een zo groot mogelijke ruimte te zijn voor de eigen besluitvorming van de lagere overheden. Het bestuur dient zo dicht mogelijk bij de burger te staan.

De eisen gesteld aan een goed binnenlands bestuur kunnen een omvangrijke structuur tot gevolg hebben. De doorzichtigheid en herkenbaarheid dient voor de burger gewaarborgd te zijn.

De rol van de overheid dient zo klein mogelijk te zijn. De binnenlands bestuurlijke structuur dient voldoende waarborgen te bieden voor de zelfredzaamheid van de burger en niet te vervallen tot een centralistisch regulerend orgaan.

DEREGULERING

In Nederland is sprake van een situatie van overregulering.

Er dient kritischer dan voorheen te worden gekeken naar de mate waarin en de wijze waarop regels worden gegeven, teneinde vermindering van regels en vereenvoudiging van wetgeving te realiseren.

Alvorens wordt besloten tot het reguleren van een bepaald maatschappelijk verschijnsel, is het essentieel dat een zorgvuldige analyse plaatsvindt.

Hierbij dient antwoord te worden gegeven op onder meer de vraag of nadere regelgeving wel noodzakelijk is en geen ongewenste neveneffecten tot gevolg zal hebben. Wordt hieraan voldaan, dan zal tevens onderzocht moeten worden of de centrale dan wel de lagere overheid de regelgever zal moeten zijn en welke de draagwijdte van deze regelgeving zal moeten zijn.

Het functioneren van bestaande regelgeving dient regelmatig geëvalueerd te worden en indien mogelijk dienen regels eenvoudiger en duidelijker te worden gemaakt.

Regelgeving dient zo duidelijk mogelijk te zijn.

Daar waar maatschappelijke normen gehandhaafd blijven, mogen deze in het kader van de deregulering niet worden verlaagd. Deregulering kan echter tevens inhouden dat bepaalde rechtsnormen komen te vervallen.

DECENTRALISATIE

De centrale overheid heeft teveel taken en bevoegdheden naar zich toegetrokken, die doeltreffender en doelmatiger door de lagere overheden kunnen worden uitgevoerd.

Het bestuur dient zo dicht mogelijk bij de burger gestalte te krijgen. Indien taken en bevoegdheden naar lagere overheden worden gedecentraliseerd is de burger beter in staat het gevoerde beleid te overzien en te controleren.

Voor het goed uitoefenen van hun taken hebben de lagere overheden meer beleids- en beslissingsruimte nodig, zodat ze die naar eigen wensen en inzichten kunnen volbrengen. De centrale overheid dient ervoor te waken dat de toegenomen beleidsruimte van de lagere overheden niet leidt tot onaanvaardbare rechtsongelijkheid tussen burgers.

Het aantal specifieke uitkeringen moet verlaagd en waar mogelijk gebundeld worden. De uitkering uit het gemeentefonds en provinciefonds dient vergroot te worden, zodat de gemeenten en provincies vrijer zijn in het bepalen van hun doelen en de financiering daarvan. Decentralisatie van rijkstaken en bevoegdheden dient gepaard te gaan met de overheveling van de desbetreffende financiële middelen.

Het toezicht van hogere overheden op de gemeenten dient zo mogelijk niet vooraf maar achteraf te geschieden op

basis van het beginsel van marginale toetsing. Deze toetsing dient ervoor te waken dat het gemeentelijk beleid niet in strijd komt met het beleid van de hogere overheden.

Aan het gebruik van bestuursinstrumenten zoals het toezicht, het geven van specifieke uitkeringen en voorschriften dient een wettelijk basis ten grondslag te liggen.

Sommige gedeconcentreerde diensten dienen te worden opgeheven of samengevoegd met de desbetreffende diensten van de lagere overheden.

ORGANISATIE BINNENLANDS BESTUUR

De overheid wordt bij de uitvoering van haar taken gehinderd door de huidige binnenlands bestuurlijke structuren. Dit is met name het gevolg van de uitbreiding van het takenpakket en de maatschappelijke schaalvergroting.

Tussen gemeenten en provincies bevindt zich een bestuursvacuüm, terwijl juist hier een enorme behoefte aan regionaal overleg en samenwerking is.

Naar de mening van de JOVD moet de oplossing worden gezocht in de volgende combinatie van methoden:

- a. het splitsen van provincies zodat er een gebiedsverkleining ontstaat;
- b. de grote steden dienen meer bevoegdheden te krijgen;
- c. verbeteren van intergemeentelijke samenwerking op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

De taken en bevoegdheden van het provinciale niveau worden sterk uitgebreid met voornamelijk ex-rijkstaken.

Dit model dient, eventueel gefaseerd, in betrekkelijke korte tijd te worden ingevoerd.

MINDERHEDENBELEID

De vorming en de uitvoering van het minderhedenbeleid dient grote prioriteit te krijgen.

Om etnisch-culturele minderheden goed te kunnen integreren in onze samenleving is het noodzakelijk dat generale voorzieningen, zoals ook voor Nederlanders, onverkort en gelijkkelijk openstaan voor alle minderheidsgroepen. Een uitzonderingspositie in het leven geroepen door specifieke voorzieningen mag slechts in zeer urgente situaties mogelijk blijven.

Integratie betekent niet assimilatie. Naar onze mening moeten etnisch-culturele minderheidsgroepen de vrijheid en de ruimte hebben voor eigen culturele beleving en ontwikkeling.

Remigratie dient een vrije beslissing te zijn van een buitenlander. Er dienen mogelijkheden te worden geschapen om een buitenlander, die eenmaal heeft besloten te remigreren, financiële middelen te verschaffen afhankelijk van het aantal jaren dat men werkzaam is geweest in Nederland, om een bestaan op te bouwen in het land van herkomst.

VREEMDELINGENBELEID

Het beleid m.b.t. de toelating van buitenlanders in Nederland zal restrictief moeten zijn.

Daarnaast dient er een positief verband te bestaan tussen toelatingsbeleid en verblijfsrechtelijk beleid; indien men eenmaal in Nederland is toegelaten dan moet men er redelijkerwijs ook vanuit kunnen gaan dat men wordt beschermd in zijn verblijf door het verblijfsrecht.

ECONOMIE

PREAMBULE

Vrijheid om zich te ontplooiën is voor liberalen ook in het economisch verkeer een belangrijk uitgangspunt. Deze vrijheid maakt een welvaartscreatie mogelijk waar de gehele maatschappij van kan meeprofiteren. Daarom leggen liberalen de nadruk op het marktmechanisme als ordenend systeem.

De overheid moet echter randvoorwaarden creëren die ervoor moeten zorgen dat de vrijheid van de een niet ten koste gaat van die van de ander. Daarnaast heeft de overheid een belangrijke taak op die gebieden waar het marktmechanisme faalt, en om een rechtvaardige verdeling van de nationale welvaart te bewerkstelligen.

TAAK VAN DE OVERHEID

De overheid kan op vele manieren in het economisch leven ingrijpen. De argumenten om tot overheidsingrijpen te komen zijn echter beperkt in de liberale visie. Dit betekent dat de overheid beheerst en terughoudend gebruik moet maken van de mogelijkheden die zij heeft.

De overheid mag slechts ingrijpen:

- om tot de beschikbaarheid van collectieve goederen te komen;
- ter voorkoming van negatieve externe effecten of ter stimulering van positieve externe effecten;
- ter bescherming van de belangen van toekomstige generaties;
- ter bestrijding van ongewenste machtsposities;
- bij onvoldoende informatie;
- om de welvaart rechtvaardiger te verdelen.

Hoewel liberalen een duidelijke visie hebben op rechtvaardigheid, willen zij -als de overheid keuzes moet maken tussen doelmatigheid en rechtvaardigheid- ook de doelmatigheid nadrukkelijk in de overweging betrekken.

FUNCTIONEREN VAN DE ECONOMIE

innovatie

Innovatie speelt een belangrijke rol bij economische groei en 's lands welvaart. Particuliere initiatieven zijn bij uitstek het middel om tot innovatie te komen. De overheid moet dit bevorderen door zodanige randvoorwaarden te creëren dat de stimulans voor bedrijven om te innoveren optimaal is.

Gezien het feit dat er continu geïnnoveerd dient te worden verdient een permanent op innovatie gericht beleid de voorkeur boven tijdelijke (inhaal-)acties. Het beleid moet daarom gericht zijn op onderwijs, research, aspectenonderzoek en meer in het algemeen het bevorderen

van risicovol, innovatief ondernemerschap.

mededingingsbeleid

De onbeschermdde positie van consumenten in een markteconomie als de Nederlandse is voor liberalen slechts aanvaardbaar, indien voorkomen wordt dat ondernemingen machtsposities scheppen. De rivaliteit om de gunsten van de consument beschermt deze laatste; machtsposities van ondernemingen tasten deze rivaliteit aan. Consumenten worden daarvan het slachtoffer via hogere prijzen en lagere kwaliteit.

Bovendien is concurrentie een belangrijke prikkel tot efficiency en innovatie.

De overheid dient daarom de concurrentie actief te stimuleren en de vorming van machtsposities te voorkomen. Daartoe dient een actief mededingingsbeleid te worden gevoerd.

Uitbreiding van het mededingingsbeleid dat in Europees verband wordt gevoerd, in het bijzonder betreffende een deugdelijke fusieregeling, moet door de Nederlandse regering worden gesteund. Fusies die de concurrentie in belangrijke mate doen verminderen, moeten worden verboden.

Dit Europees beleid dient te worden aangevuld met Nederlands beleid op die gebieden waar het Europese recht niet geldt. Kartelvorming en fusies moeten daarbij onder een geconditioneerd verbodsstelsel vallen.

industriebeleid

Behalve ter bevordering van de concurrentie en ter ondersteuning van nieuwe ondernemingen dient de overheid zich zeer terughoudend op te stellen bij het rechtstreeks ingrijpen in de economische structuur. Steunverlening aan individuele bedrijven in moeilijkheden moet worden vermeden.

overheidsbedrijven

Voor zover overheidsbedrijven in concurrentie treden met particuliere bedrijven, moeten zij aan dezelfde voorwaarden voldoen als deze laatsten. Eerlijke concurrentie moet worden bevorderd. Het bestaansrecht van overheidsbedrijven dient ter discussie gesteld te worden indien hun taak op gelijke wijze door het bedrijfsleven kan worden uitgevoerd. Voor zover overheidsbedrijven voorzieningen leveren in het algemeen belang, dient hun positie niet wezenlijk te worden aangetast.

Kwaliteit en efficiency van overheidsbedrijven dienen te worden gestimuleerd. Daartoe dienen overheidsbedrijven die een monopolie hebben beter te luisteren naar consumentenorganisaties.

lastenverlichting voor het bedrijfsleven

De WIR-premies moeten worden afgeschaft. De financiële

ruimte die hierdoor ontstaat, moet worden gebruikt om de werkgeverspremies voor de sociale verzekeringen te verminderen.

werkgelegenheidsbeleid

De algemene werkloosheid is voornamelijk het gevolg van de economische recessie. Een rechtstreekse bestrijding van de werkloosheid kan dan ook niet anders zijn dan symptoombestrijding. Dit is desondanks noodzakelijk. Hierbij moet zij rekening houden met het feit dat maatregelen die op korte termijn de werkgelegenheid bevorderen, op de lange termijn wellicht ongunstig uitpakken.

arbeidstijdverkorting

De JOVD acht arbeidstijdverkorting acceptabel om de werkgelegenheid eerlijker te verdelen onder de volgende voorwaarden:

- de bedrijfstijd mag niet verminderen;
- de arbeidskosten per eenheid produkt mogen niet toenemen;
- het mag niet landelijk, integraal en/of verplicht worden ingevoerd maar moet worden gestimuleerd per bedrijfstak of bedrijf en niet uniform voor alle functies;
- de arbeidstijd dient fors gekort te worden;
- de overheid moet haar belasting- en sociale zekerheidsstelsel aanpassen.

De overheid zelf moet bij arbeidstijdverkorting een voorttrekkersrol vervullen, enerzijds vanwege haar voorbeeldfunctie naar het particuliere bedrijfsleven en anderzijds vanwege de voor haar gunstige financiële uitkomsten van arbeidstijdverkorting.

jeugdwerkloosheid

De werkloosheid onder jongeren is onevenredig hoog en rechtvaardigt een jeugdwerkgelegenheidsbeleid, ook in Europees verband.

De positie van jongeren op de arbeidsmarkt moet worden verbeterd; de scholing moet meer praktijkgericht worden. Zowel verlaging van het minimum-loon als de versoepeling van het ontslagrecht voor jongeren dragen onvoldoende bij tot bovenvermelde positieverbetering, en moeten dus worden afgewezen.

INKOMENSVERDELING

inleiding

Bij het inkomensbeleid hanteert de overheid twee beginselen: loon naar prestatie en loon naar behoefte. Een principiële keuze tussen deze twee beginselen kan moeilijk worden gemaakt: beide hebben een element van rechtvaardigheid. De JOVD is echter van mening dat in de huidige situatie het criterium "loon naar prestatie" meer nadruk moet krijgen.

De overheid kan de inkomens van haar burgers op twee

manieren beïnvloeden: door beïnvloeding van inkomensvorming en door inkomensherverdeling.

Ten aanzien van de inkomensherverdeling heeft de overheid in principe twee mogelijkheden: enerzijds herverdeling middels directe belastingen en sociale zekerheid en anderzijds herverdeling in natura (doordat burgers verschillend profiteren van (semi-)collectieve goederen) of aan bepaalde goederen verbonden subsidies of belastingen.

inkomensvorming

Ten aanzien van de vorming van de inkomens dient de overheid zodanige omstandigheden te scheppen dat inkomensverschillen zo veel mogelijk prestatieverschillen weergeven. Dit betekent dat zij machtsposities op de arbeidsmarkt van bepaalde categorieën arbeid moet trachten te voorkomen danwel af te bouwen.

directe belastingen en sociale zekerheid

Het huidige stelsel van sociale zekerheid voldoet niet. Het is een versnipperd, ingewikkeld geheel dat allerlei ongewenste neveneffecten heeft, en diverse elementen bevat die vanuit een liberale visie niet in zulk een stelsel thuishoren.

De directe belastingen en het stelsel van sociale zekerheid hebben in principe de herverdeling van de gevormde inkomens gemeen. Aan het huidige belastingstelsel kleven echter dezelfde soort bezwaren als aan het sociale zekerheidstelsel.

Daarom pleit de JOVD voor een systeem dat beide stelsels integreert in een drietraps-systeem, te weten:

- eerste trap: een gefiscaliseerd basisinkomen. Het basisinkomen moet de minimaal noodzakelijke uitgaven voor levensonderhoud dekken;
- tweede trap: verplichte verzekeringen tegen loonderving door ziekte, werk-loosheid of pensionering;
- derde trap: vrijwillige, individuele verzekeringen.

De eerste trap bestaat uit een basisinkomen, dat iedere ingezetene die bereid is een bijdrage te leveren aan de welvaart in onze samenleving, van de rijksoverheid ontvangt via de belastingdienst. Iemand wordt geacht bereid te zijn een bijdrage aan de welvaart te leveren, indien hij of zij een aanzienlijk deel van zijn of haar tijd besteedt aan:

- arbeid in loondienst;
 - het verzorgen van de huishouding in een samenlevingsvorm;
 - studie voor een daartoe erkende opleiding;
 - het zoeken naar arbeid in loondienst.
- Minderjarigen, volledig arbeidsongeschikten en gepensioneerden komen in ieder geval in aanmerking voor het basisinkomen.

Over alles wat men verdient (exclusief het basisinkomen)

moet men een uniform percentage belasting betalen. Belastingvrije voet en de progressie van de marginale belastingtarieven verdwijnen daarmee dus. Een drastische sanering van het aantal aftrekposten moet hiermee gepaard gaan.

De tweede trap bestaat uit verplichte verzekeringen tegen loonderving door kortstondige en langdurige arbeidsongeschiktheid. Deze uitkering wordt, afhankelijk van het arbeidsverleden, in maximaal twee jaar afgebouwd. Daarna resteert het basisinkomen.

De derde trap bestaat uit individuele verzekeringen, die ieder mens vrij is om af te sluiten. Hiermee wordt aan de eigen verantwoordelijkheid van het individu inhoud gegeven.

indirecte belastingen en subsidies

Inkomenshervreiding middels indirecte belastingen is onrechtvaardig daar in dat geval de grondslag voor de belastingen niet de welvaart van het individu is, doch de manier waarop hij zijn geld besteedt. Het feit dat de aankoop van bepaalde goederen in het algemeen gepaard gaat met een hoger welvaartsniveau, is voor liberalen onvoldoende rechtvaardiging. Immers, voor liberalen kunnen bepaalde groepskenmerken niet de grondslag zijn voor bevoor- of benadeling van het individu.

Daarnaast zijn er diverse accijnzen (b.v. op suiker en op frisdrank) die helemaal niet vallen onder de in de paragraaf "Taak van de overheid" genoemde argumenten voor overheidsingrijpen. Daarom pleit de JOVD voor een krachtige sanering van het stelsel van accijnzen, waarbij accijnzen die niet gebaseerd zijn op de in de paragraaf "Taak van de overheid" genoemde argumenten, moeten worden afgeschaft. Inkomenshervreiding is hierbij een in liberale ogen onjuist argument.

vens moet het stelsel van subsidies worden gesaneerd, waarbij dezelfde uitgangspunten dienen te worden gehanteerd.

De inkomenseffecten van zulk een sanering moeten worden opgevangen middels andere inkomenshervreidelende instrumenten.

profijt van de overheid

De JOVD pleit voor een verdergaande toepassing van het profijtbeginsel. Omdat de hogere inkomens momenteel meer profiteren van (semi-)collectieve goederen, zal dit vooral hen treffen.

BEGROTINGSBELEID

De grootte van de overheidsuitgaven en -inkomsten hebben een grote invloed op de Nederlandse economie. Dit geeft

de overheid de mogelijkheid om de economie te beïnvloeden. De zorg om het welzijn van haar burgers geeft de overheid ook de plicht tot deze beïnvloeding.

De overheid dient de economie te stimuleren indien daarmee een investeringsgolf kan worden uitgelokt, om daarmee economisch herstel te versnellen in tijden van conjuncturele onderbesteding.

De overheid mag niet structureel haar uitgaven verhogen om de economie te stimuleren. Als er al gestimuleerd dient te worden, dan komt verlaging van de belasting en premies hier veel eerder voor in aanmerking.

De overheid mag meer uitgeven dan zij aan inkomsten ontvangt. Tegenover dit tekort moeten echter overheidsinvesteringen staan, die gemiddeld over meerdere jaren minstens even groot moeten zijn als het tekort. In de huidige situatie vindt de JOVD dat de overheid het financieringstekort terug moet dringen tot een structureel aanvaardbaar niveau en dat de overheidsinvesteringen moeten worden verhoogd.

De overheid mag een deel van haar schuld monetair financieren.

ONDERNEMINGSDEMOCRATISERING

Vele ondernemingsbeslissingen raken direct dan wel indirect de belangen van werknemers. Daarom dienen de werknemers, liefst in een zo vroeg mogelijk stadium, in de besluitvorming te worden betrokken. De Wet op de Ondernemingsraden dient gehandhaafd te blijven.

De JOVD acht het echter niet verstandig deze werknemersinspraak en -besluitvorming te formaliseren in een ondernemingsraad in kleine ondernemingen (met minder dan 35 werknemers). De geringe omvang van deze bedrijven maakt een meer informele inspraak mogelijk.

In grotere ondernemingen dient een door de werknemers gekozen ondernemingsraad te bestaan. Deze ondernemingsraad dient naast de aandeelhoudersvergadering inspraak te hebben op de samenstelling van de Raad van Commissarissen. Dit geschiedt via het stelsel van gecontroleerde coöptatie, dat wil zeggen volgens het huidige systeem.

De Ondernemingsraad heeft een beroepsrecht bij de ondernemingskamer van de rechtbank te Amsterdam tegen het besluit van de ondernemer als dat besluit niet in overeenstemming is met het advies van de Ondernemingsraad.

De raad van Commissarissen in grote ondernemingen benoemt het bestuur van de onderneming.

Bij strategische beslissingen, zoals betreffende investering, innovatie en sanering dient de Ondernemings-

raad tijdig inspraak te krijgen door middel van een advies dat de ondernemersleiding verplicht is in te winnen.

Deze werknemersinvloed kan slechts effectief zijn als de Ondernemingsraad voldoende informatie heeft. De Ondernemingsraad dient dan ook een recht op informatie te hebben.

Voor bedrijven met meer dan 250 werknemers dient de mogelijkheid geschapen te worden, om onder voorwaarde dat de ondernemingsraad hiermee instemt, af te wijken van de CAO.

Deze ondernemingsdemocratisering draagt enerzijds bij tot emancipatie en participatie van de werknemers en kan anderzijds er ook toe bijdragen dat beslissingen die door het management worden genomen, sneller door de werknemer worden geaccepteerd en geëffectueerd.

De slagvaardigheid van het management mag echter niet al te zeer worden aangetast. Bureaucratisering dient te worden voorkomen, opdat innovatie en het zich aanpassen aan gewijzigde omstandigheden niet belemmerd worden.

INTERNATIONALE ECONOMISCHE ORDE

De toegenomen integratie van de verschillende economieën is een van de oorzaken van de toegenomen welvaart. Om dit proces verder te stimuleren en ook de ontwikkelingslanden de kans te geven hierin te participeren, dient er een internationale economische orde te komen die gebaseerd is op de onderlinge afhankelijkheid van de landen in de wereld. Dit moet tot uiting komen in een vrije wereldhandel. Ieder land moet vrij zijn om binnen deze internationale orde zijn eigen systeem te kiezen.

Protectionisme wijzen wij af, omdat de consument moet betalen middels hogere prijzen, en met name de arme landen worden belemmerd in hun ontwikkeling.

ECOLOGIE

PREAMBULE

Het leefmilieu is van het grootste belang voor het welzijn van de individuele mens. Dit leefmilieu wordt weliswaar door de mens beïnvloed, doch beïnvloedt op zijn beurt weer de mens.

De structuur van de ecologie die deze wederzijdse beïnvloeding aangeeft, is onafhankelijk van de door de mens kunstmatig aangemeten landsgrenzen. Naast een nationaal beleid moet er dan ook evenzeer een internationaal beleid ontwikkeld worden.

Om de mens zoveel mogelijk bewust te maken van de omstandigheden binnen zijn leefwereld moet gestreefd worden naar een optimale informatievoorziening ten aanzien van de toekomstverwachtingen van deze leefwereld.

De overheid heeft als taak voor een ieder leefbare woonomstandigheden te garanderen.

De beslissingsbevoegdheid met betrekking tot lokale of regionale volkshuisvesting en ruimtelijke ordening moet zoveel mogelijk liggen bij de lokale of regionale overheden, opdat deze lagere overheden op kleinere schaal een eenvoudige en effectieve regelgeving kunnen nastreven.

MILIEU

Alle burgers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een schoon milieu. De overheid bepaalt de normen en staat garant voor een leefbare omgeving. Instrumenten die zij hiervoor kan gebruiken zijn het instellen van verbodsbepalingen, heffen van milieubelasting en het verstrekken van milieusubsidies.

Er moet gestreefd worden naar een goede harmonie tussen economische en milieu-technische aspecten en aspecten van volksgezondheid. Hierbij moet worden opgemerkt dat een goed milieubeheer op lange termijn rendabel is.

In het belang van de volksgezondheid en het milieu kunnen financiële offers aanvaardbaar en soms zelfs wenselijk zijn.

In vele gevallen kan er niet langer gewacht worden met het treffen van maatregelen. Uitstel kan in vele gevallen tot een duidelijke verslechtering van de situatie leiden. Bij het kiezen van instrumenten voor een consistente milieupolitiek moet dan de beperkte tijdsduur tussen het moment waarop de beslissing wordt genomen en het moment waarop de beoogde effecten van de maatregel daadwerkelijk optreden, vooropstaan.

Omdat een gezamenlijke aanpak van meerdere landen nood-

zakelijk is, zullen internationale afspraken gemaakt moeten worden, zodat een land, dat een voortrekkersrol vervult, niet gedupeerd wordt.

Nederland moet bij deze aanpak een actieve rol spelen, met name bij de problemen rond zure regen en verontreiniging van oppervlaktewater.

Er moet een strenge controle plaatsvinden op industriële verontreiniging en op transport, opslag en verwerking van milieu-gevaarlijke (afval-)stoffen.

Daarbij kan de overheid in sommige gevallen bepaalde ondernemingen verplichten de effecten van de produktie op het milieu te rapporteren, echter met een mogelijke tegemoetkoming in de kosten van de rapportage.

De bedrijven die verantwoordelijk zijn voor bodemverontreiniging moeten aan de kosten van bodemsanering bijdragen. De gemeenten zullen financieel worden ontlast. Gedupeerden dienen beter te worden begeleid en op een rechtvaardige schadevergoeding aanspraak te kunnen maken.

VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Stadsvernieuwing blijft noodzakelijk voor goed functionerende en leefbare binnensteden. In de binnenstad moet gestreefd worden naar een zo gevarieerd mogelijk sociaal-maatschappelijk leven. Bij woningen met enige historische waarde heeft verbetering de voorkeur boven afbraak. Historische stadsbeelden dienen zo min mogelijk verstoord te worden.

Om dit gevarieerde sociaal-maatschappelijke leven in de binnenstad te waarborgen moet getracht worden een evenwichtige verdeling aan te brengen tussen de uiteenlopende mogelijkheden van bestemmingen van panden.

De grote achterstand in woonvoorziening voor een- of tweepersoonshuishoudens moet worden ingelopen.

In het systeem van individuele huursubsidies krijgen bepaalde inkomensgroepen subsidies voor een bepaalde categorie uitgaven. In een liberale visie is het echter niet aan de overheid om bepaalde uitgavencategorieën te subsidiëren (zie ook de paragraaf over indirecte belastingen en subsidies). Het stelsel van individuele huursubsidie moet daarom worden afgebouwd. Tegelijk moet de overheid er echter middels het systeem van belastingen en sociale zekerheid voor zorgen dat een ieder in staat is adequate huisvesting te betalen.

Kraken als illegaal bewonen of bezetten van panden kan in sommige gevallen als een signaalfunctie worden gezien om gebreken in het volkshuisvestingsbeleid aan de orde te stellen. Dergelijke gebreken kunnen optreden indien de overheid zich bemoeit met de woningmarkt. Kraken

wordt gezien als een vorm van burgerlijke ongehoorzaamheid zodat de hiervoor gestelde voorwaarden van toepassing moeten zijn. Kraken dient een tijdelijk karakter te hebben.

De huurprijzen, met name in de grote steden, dienen in grotere mate aan de vrije markt te worden overgelaten, zodat de grote achterstand in bepaalde sectoren wordt ingelopen.

ENERGIEVOOZIENING

Er moet uiterste voorzichtigheid in acht worden genomen bij electriciteitsopwekking op basis van fossiele brandstoffen, enerzijds vanwege uitstoot van SO₂ en NO_x, de hoofdoorzaak van de zure neerslag, en anderzijds vanwege de beperktheid van de voorraden ervan. Daarbij zijn de gevolgen van het vrijkomen van grote hoeveelheden CO₂ (broeikas effect) nog onvoldoende bekend.

Voorlopig zijn de toepassingsmogelijkheden voor zonne-, wind-, biogas- en waterenergie nog beperkt. Er zal dan ook gericht onderzoek moeten blijven plaatsvinden om deze duurzame energievormen met hoog rendement op grotere schaal toepasbaar te maken. Dit onderzoek dient krachtig door de overheid gestimuleerd te worden. Ook het gebruik van duurzame energievormen bij de warmte-(WKK) en electriciteitsvoorziening dient door de overheid gestimuleerd te worden. Daarnaast dient onderzoek naar de mogelijkheden van kernfusie als energiebron door de Nederlandse overheid in Europees verband gestimuleerd te worden.

De overheid heeft een belangrijke taak op het terrein van de energiebesparing. Zij kan dit bevorderen door middel van het heffen van accijnzen op energiedragers en het stimuleren van energiebesparende investeringen. Om energie te sparen kan in de industrie goed gebruik worden gemaakt van warmte kracht koppeling.

Voor het exportgas moet de maximaal haalbare marktprijs berekend worden. Wat betreft binnenlands gebruik zijn prijsverschillen tussen groot- en kleinverbruikers toegestaan voorzover de Nederlandse bedrijven een concurrentienadeel hebben door een hogere gasprijs dan in omringende landen om zo de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven gelijk te trekken. Prijsstijgingen van aardgas mogen hun oorzaak niet vinden in de wens om de begrotingstekorten te verkleinen of om anderszins te bezuinigen.

Er dient daarom zuinig met onze gasvoorraden omgesprongen te worden, zodat ook in de toekomst het schone aardgas voor de (klein)verbruiker beschikbaar is. Het gebruik van aardgas voor de electriciteitsopwekking dient te worden beperkt.

Het proliferatieprobleem met betrekking tot hoogwaardige

kerntechnologie vraagt om een wereldwijde aanpak. Aan landen die het non-proliferatieverdrag weigeren te ondertekenen, mag geen technologie worden geleverd.

De uitbreiding van het kernenergiepotentieel wordt aanvaardbaar geacht, waarbij onderzoek naar duurzame energiebronnen moet worden voortgezet. Financieel-economische ontwikkelingen op het gebied van de afvalverwerking en produktiegevaren van uranium dienen steeds bij het beleid betrokken te worden.

LANDBOUW

De landbouw heeft een markt waarbij het werken van het vrije marktmechanisme bij bepaalde landbouwprodukten ongunstige gevolgen heeft voor de landbouwbevolking en op langere termijn ook voor de consument. Dit geeft de overheid het recht een landbouwpolitiek te voeren.

Het landbouwbeleid moet gestoeld zijn op een goed EG-beleid. Uitgangspunten hiervoor moeten zijn:

- in stand houden van een zoveel mogelijk vrij marktmechanisme. De EG moet binnen bepaalde bedrijfstakken regulerend kunnen optreden. Hierin dient de EG actief innoverend te werken teneinde structurele overschotten te vermijden;
- levering van produkten van hoogwaardige kwaliteit;
- vrij vervoer en verhandelen van goederen binnen de EG;
- daar produceren waar het het goedkoopste is;
- de gelden voor economische maatregelen dienen niet gebruikt te worden voor sociale maatregelen. De sociale maatregelen moeten worden betaald uit sociale fondsen;
- een scheiding van bedrijfs- en gezinsinkomen. Iedereen die op een bedrijf werkt (inclusief meewerkende gezinsleden) moet ook voor de fiscus betaald worden;
- hoge prioriteit aan onderwijs, onderzoek en voorlichting. Het bedrijfsleven moet hierin kunnen participeren;
- de EG dient geen belemmering te zijn voor waar het export betreft van het bedrijfsleven;
- de hoge tariefmuren van de EG als gevolg van uitvoersubsidies en invoerheffingen voor voedselprodukten moeten worden verlaagd.

De structuur van de Nederlandse land- en tuinbouw dient duidelijk te verbeteren. Hiervoor zijn noodzakelijk:

- verbeteringen in de landinrichting door middel van ruilverkavelingen en kavelruil;
- een heldere regelgeving van de Nederlandse overheid dat past binnen het EG-beleid;
- het scheppen van een goed klimaat voor nieuwe investeringen.

Het beleid dient er tevens op gericht te zijn dat beginnende ondernemers voldoende kansen krijgen om bestaande bedrijven over te nemen.

ONDERWIJS

PREAMBULE

Onderwijs en wetenschap zijn onmisbaar voor het voortbestaan van de maatschappij.

Een liberaal onderwijsbeleid dient gebaseerd te zijn op gelijke deelnemingskansen voor ieder individu.

Onderwijs moet gericht zijn op het bieden van optimale ontplooiingskansen naar aard, belangstelling en vermogen van ieder individu, en tevens gericht zijn op een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.

Bij bezuinigingen op onderwijs en wetenschap moet de grootste voorzichtigheid en terughoudendheid betracht worden.

In het basis onderwijs dient, naast de onmisbare aandacht voor de sociale component, de prestatiegerichtheid meer benadrukt te worden.

VOORTGEZET BASISONDERWIJS

Een toenemend aantal school drop-outs en een groeiend motivatie probleem van leerlingen dwingt tot een kritische beschouwing van ons huidige systeem van voortgezet onderwijs.

De middenschool houdt onvoldoende rekening met de capaciteiten van de verschillende individuen en heeft op de ontwikkeling daarvan een remmende werking. Derhalve wordt de invoering van de middenschool afgewezen. Alle experimenten dienen stopgezet te worden.

De oplossing moet gezocht worden in verbetering van het bestaande onderwijs(stelsel) en een betere aansluiting van het basis onderwijs op het voortgezet onderwijs.

STUDIEFINANCIERING

Het uitgangspunt, dat bij studiefinanciering gehanteerd dient te worden, is de financiële zelfstandigheid van het individu.

Zolang het door de JOVD voorgeselde stelsel van basisinkomen niet is gerealiseerd dient er een ouders-onafhankelijk stelsel van studiefinanciering te komen.

De studiefinanciering bestaat uit een beurs en kan worden aangevuld met een rentedragende lening.

De beurs dient om de direct toerekenbare studiekosten te dekken.

De wettelijke vertegenwoordigers van een ieder die recht krijgt op studiefinanciering, verliezen het recht op

kinderbijslag.

UNIVERSITAIRE BESTUURSSTRUCTUUR

Uitgangspunt voor de inrichting van het universiteitsbestuur dient te zijn het beginsel van de "gedifferentieerde democratie". Dat wil zeggen dat ieder lid van de universitaire gemeenschap invloed moet kunnen hebben op zijn of haar werk of studeersituatie. Het houdt in dat een ieder in de gelegenheid moet zijn om mee te praten en mee te beslissen over zaken die hem of haar direct aangaan; het houdt niet in dat iedereen over alles moet kunnen meebeslissen.

Er moeten mogelijkheden geschapen worden om bekwame bestuurders, die niet tot de staf behoren, bestuursta-ken te geven ongeacht uit welke geleding ze afkomstig zijn.

Bij universitaire bestuurshervorming dient de inspraak van de studenten, zowel op facultaire als op universi-taire niveau gewaarborgd te zijn.

WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN CULTUUR

MEDIA

Het uitgangspunt voor het mediabeleid in Nederland dient te zijn de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van informatie.

Een veelzijdige en juiste informatievoorziening vormt de basis voor democratische meningsvorming.

Een weloverwogen mediabeleid voor de verschillende media dient op elkaar afgestemd te zijn en benut de technische mogelijkheden.

Door de technische ontwikkelingen o.a. op het gebied van de kabel, sateliëtbouw en micro-electronica is niet langer sprake van etherschaarste, waardoor er een minder restrictief beleid nodig is.

De ontwikkeling binnen de media dient gebaseerd te zijn op de consumentenvoorkeur.

Het overheidsbeleid dient gericht te zijn op het realiseren van een zo groot mogelijke aanbodsvruiming. Het moet dan ook worden toegestaan alleen programma's te leveren aan dat deel van het publiek dat daarom vraagt.

Elke wettelijke regeling die dient tot beperking van de ontvangstmogelijkheden van ether-signalen d.m.v. een privé-antenne is ontoelaatbaar.

De JOVD acht commercialisering van het omroepbestel onvermijdelijk; wel dient de overheid randvoorwaarden te stellen die het behoud van een zekere mate van pluriformiteit waarborgen.

Zendtijdverdeling voor het landelijk niet-commerciële deel van het omroepbestel dient te geschieden op basis van omroepverkiezingen. Financiering van de zendtijduitbreiding gebeurt zoveel mogelijk uit reclame-inkomsten, in overleg met de schrijvende pers.

Het bedrijven van abonnee-televisie is voorbehouden aan commerciële organisaties.

Niet-commerciële omroepen zullen niet langer gebonden zijn aan een volledig programma-voorschrift en een representatie-vereiste. Om te garanderen dat toch wordt voorzien in de programma's waarin de omroepen niet kunnen of willen voorzien worden deze programma's verzorgd door de NOS, evenals de programma's waar de omroepen gezamenlijk om vragen.

Indien er behoefte aan is en er mogelijkheden voor zijn dient er gestreefd te worden naar een bedekking van heel Nederland met locale en regionale omroepen.

VOLKSGEZONDHEID

algemeen

Het systeem van gezondheidszorg dient opgezet te zijn vanuit de behoefte van de patient. Daarnaast moet rekening gehouden worden met:

- de beschikbare financiële middelen;
- de doelmatigheid van de aangeboden diensten.

De maatschappelijke dienstverlening dient ingebed te zijn in het systeem van volksgezondheid.

Elke patiënt dient behandeld te worden als een mondig individu met zelfbeschikkingsrecht over zijn eigen lichaam.

De eerste-lijns gezondheidszorg moet zich op een zodanig kwaliteitsniveau bevinden dat verwijzingen naar tweede-lijns instellingen zich slechts in die gevallen voordoen waarin dat noodzakelijk is.

ziektekostenverzekering

Uitgangspunten voor een rechtvaardig systeem van ziektekostenverzekering zijn:

- solidariteit met de minder bevoorrechten
- persoonlijke vrijheid en verantwoordelijkheid van ieder mens.

De JOVD is van mening dat er voor iedereen in Nederland een volksverzekering met een basispakket moet komen en een particuliere verzekering naar wens voor verdere voorzieningen.

EUTHANASIE

Grondslagen voor een euthanasiebeleid zijn het recht van ieder individu om over zijn of haar eigen lichaam te beschikken en het respect voor het leven.

Daarnaast dient men zorg te dragen voor een optimale belangenbehartiging van de betrokkenen en de controleerbaarheid van het euthanasie proces.

Er dient een wettelijke regeling te komen waarin het toepassen van euthanasie niet strafbaar wordt gesteld indien aan een aantal voorwaarden is voldaan. Er moet sprake zijn van een duurzaam lichamelijk en/of psychisch ondragelijk lijden dat door de patiënt als ondragelijk wordt ervaren en door de behandelend geneesheer als uitzichtloos wordt aangemerkt. De patiënt moet, goed geïnformeerd zijnde over zijn toestand en vooruitzichten, weloverwogen, vrijwillig en meerdere malen geuit het verzoek tot euthanasie gedaan hebben. Bij de beslissing over het uitvoeren van euthanasie dient behalve de behandelend arts minimaal een andere arts betrokken te worden.

Een arts die niet aan een verzoek tot euthanasie wil voldoen, heeft met het recht dit te weigeren, de plicht

te verwijzen naar een andere arts die het principe van euthanasie onderschrijft.

De euthanasie verklaring is een schriftelijk verzoek tot euthanasie en dient te gelden als een rechtsgeldige wilsverklaring in het geval de patiënt niet meer in staat is tot een mondeling verzoek. In een euthanasieverklaring kan ook bepaald worden dat men geen euthanasie wenst.

Euthanasie niet op verzoek is ontoelaatbaar, tenzij sprake is van zinloos medisch handelen, dit te beoordelen voor het individuele verzoek op louter medische gronden. Euthanasie niet op verzoek is ontoelaatbaar indien in een euthanasieverklaring door de patiënt is vastgelegd dat dit voor hem/haar onaanvaardbaar is.

KUNST EN CULTUUR

Een kunstbeleid door de overheid dient zich in de eerste plaats te richten op de kunsteducatie. Vanaf de lagere school dient bij de leerling begrip en interesse voor kunst gestimuleerd te worden. Daarnaast moeten creatieve uitingen gestimuleerd worden.

Een tweede functie van de overheid is het in stand houden en toegankelijk maken van de culturele verworvenheden van ons land. Daarnaast dient de overheid randvoorwaarden te stellen die het ontwikkelen van nieuwe kunstvormen mogelijk maken.

De mogelijkheden voor sponsoring van kunstprojecten door het bedrijfsleven dienen te worden uitgebreid.

DRUGSBELEID

Ieder individu moet de vrijheid hebben om over zijn eigen lichaam te beschikken. Deze vrijheid wordt beperkt indien de gebruiker een bedreiging vormt voor de vrijheid van anderen.

Het drugsprobleem in Nederland bestaat uit een groot aantal gebruikers van drugs, waarvan een gedeelte door het milieu waarin zij verkeert en de noodzaak tot financiering van de door hen benodigde drugs aangezet wordt tot crimineel gedrag.

De centrale doelstelling van het drugsbeleid dient dan ook het voorkomen en het opvangen van risico's te zijn, zowel voor de verslaafde als voor zijn omgeving.

Hennep-produkten moeten volgens de JOVD gelegaliseerd worden. LSD, cocaïne, wekaminen en opiaten dienen voorlopig niet gelegaliseerd te worden. Onder de huidige omstandigheden acht de JOVD dit nog niet mogelijk. Echter, aan de hand van proefnemingen met vrije verstrekking van heroïne moet dit opnieuw overwogen worden. Het eventueel vrij verkrijgbaar stellen dient in

internationaal verband te geschieden.

De hulpverlening moet er volgens de JOVD op gericht zijn om te komen tot een verbetering van het maatschappelijk, geestelijk en lichamelijk functioneren van de verslaafde. Daarnaast dient de hulpverlening gericht te zijn op het verminderen van de overlast van de verslaafde op zijn omgeving. Hulpverlening moet laagdrempelig zijn en zo dicht mogelijk bij de dagelijkse leefsituatie van de verslaafde plaats vinden. Het verdient aanbeveling om ook hulpverleners in te zetten met eenzelfde sociale en culturele achtergrond.

Hulpverlening dient bij voorkeur op verzoek van de verslaafde te worden ingezet. Indien hij/zij minderjarig is mogen ook degenen die voor hem/haar verantwoordelijk zijn deze hulpverlening inschakelen. Er moeten ook sluitende projecten bestaan waar voorwaarden aan verbonden zijn. Een programma in zijn geheel doorlopen kan zo'n voorwaarde zijn.

Opsporing en vervolging van gebruikers van harddrugs moet een lage prioriteit hebben. Het bezit van drugs tot de hoeveelheid benodigd voor een dag moet gezien worden als een overtreding. Opsporing en vervolging van diegenen die harddrugs vervaardigen of verhandelen dient een zeer hoge prioriteit te hebben. Justitie moet hierin een grotere armslag krijgen, binnen de bestaande wettelijke kaders. De JOVD wil dat een ieder in Nederland vervolgbaar is voor delicten die verband houden met drugs als LSD, opiaten, wekaminen en cocaïne, ongeacht waar ter wereld deze dan ook plaats vonden. Daarnaast moet ook de eis van wederzijdse strafbaarheid gesteld worden.

De bestaande wijze van verkrijging, bezit en gebruik moet, met een aantal restricties, gehandhaafd blijven voor de volgende produkten:

- cafeïne;
- nicotine. De beperking bestaat hierin dat er in alle openbare gelegenheden een rookverbod moet gelden. Indien mogelijk moet de openbare gelegenheid voorzien zijn van rookruimtes;
- alcohol. De beperking bestaat hierin dat strenger opgetreden moet worden tegen het rijden onder invloed;
- medicijnen die door een arts zijn voorgeschreven en onder de opiumwet vallen.

Het voorlichtingsbeleid dient zoveel mogelijk mensen in een zo vroeg mogelijk stadium te bereiken. Het dient het accent te leggen op:

- vergroting van de kennis over drugs;
- sociale en maatschappelijke aspecten van druggebruik;
- belichten van de gevaren van het gebruik van drugs.

EMANCIPATIE

De emancipatiegedachte ligt in het verlengde van het liberalisme als levenshouding en theorie. Beide gaan uit van de gelijkwaardigheid van ieder individu.

Mensen moeten in vrijheid kunnen beslissen over de manier waarop zij hun leven willen inrichten. Voor het creëren van de mogelijkheid om in deze vrij te beslissen is een ieder zelf mede verantwoordelijk.

De overheid kent iedere burger, ongeacht sexe, dezelfde rechten toe. Daarmee heeft zij ook de plicht alle materiële en immateriële belemmeringen, die het verwezenlijken van deze gelijke rechten in de weg staan, op te heffen en een actieve rol te spelen in het scheppen van randvoorwaarden, waardoor verwezenlijking van die rechten voor ieder individu gelijkelijk mogelijk wordt.

In het stelsel van sociale zekerheid, belastingheffing, personen- en familierecht dient niet de economische eenheid maar het individu tot uitgangspunt te worden genomen.

Roldoorbreking in het onderwijs en vervolgens sexeneutraal onderwijs zijn belangrijk om onafhankelijke, zelfredzame individuen te vormen.

Volwasseneneducatie en tweede kans onderwijs zijn middelen bij uitstek om te komen tot verdere individuele ontwikkeling en zodoende tot een grotere maatschappelijke zelfredzaamheid. Deze educatie dient voor iedereen toegankelijk te zijn.

Betaalde arbeid is veelal een noodzakelijke voorwaarde om te kunnen komen tot zelfredzaamheid. Daarom moet de kans op betaalde arbeid voor een ieder gelijk zijn.

INTERNATIONAAL

PREAMBULE

Uitgangspunt van het internationaal beleid dient volgens de JOVD internationalisme te zijn, waarbinnen de samenwerking der volken en naties centraal staat. Het zelfbeschikkingsrecht en de gelijkwaardigheid der volkeren zijn hierbij eerste vereisten. Grote prioriteit hecht de JOVD aan de verwezenlijking van de rechten van de mens, zoals die met name door de Verenigde Staten (VN) alsmede de Raad van Europa vastgelegd zijn.

Als vorm bij uitstek ter verwezenlijking van het zelfbeschikkingsrecht van een volk ziet de JOVD de pluriforme democratie. In deze democratie dienen minimaal de vrijheid van meningsuiting, de persoonlijke vrijheden en de gelijkwaardigheid van ieder individu voor en door de wet gegarandeerd te worden. Aldus kan de samenwerking gerealiseerd worden met een directe betrokkenheid van het individu, vanuit zijn grootst mogelijke vrijheid.

De JOVD streeft uit dien hoofde naar het creëren van meer begrip over de hele wereld voor de pluriforme democratie in al haar verschijningsvormen.

De samenwerking heeft als een van haar belangrijkste doelen het wegnemen van onevenwichtigheden en onrechtvaardige ongelijkheden. Immers, werkelijke vrijheid kan slechts bestaan binnen een politieke onafhankelijkheid en economische ongebondenheid. Zonder deze is ook een verwezenlijking van sociale en klassieke grondrechten, welke de JOVD in het geheel der rechten van de mens de hoogste prioriteit toekent, een illusie.

Een ander belangrijk doel van de samenwerking is het streven naar (een duurzame) vrede tussen de volkeren en naties, aangezien ook al wat met oorlog van doen heeft de vrijheid beperkt en derhalve vrede onlosmakelijk is verbonden met vrijheid.

Om tot een optimale samenwerking te komen dienen de naties en volkeren, op basis van gelijkwaardigheid, onafhankelijk en met wederzijds respect voor een ieders mening, een intensieve dialoog met elkaar te onderhouden. Met deze dialoog kunnen wederzijds begrip gestimuleerd en mogelijke vijandbeelden, ingegeven door emoties, vooroordelen en onjuiste informatie, weggenomen worden. Dit vormt een essentieel element bij het verminderen van spanningen en voorkomen van conflicten.

Aldus kan in onderlinge afhankelijkheid een situatie van zelfredzaamheid binnen alle naties en volkeren ontstaan en kan het respect en begrip voor elkaar toenemen, hetgeen zal bijdragen tot een grotere internationale stabiliteit. Deze stabiliteit kan aanzienlijk verbeterd

worden door het uitbouwen en verbeteren van de internationale rechtsorde.

Het meest aangewezen platform voor internationale samenwerking dient de Verenigde Naties te zijn.

EUROPA

Het streven naar Europese eenwording vormt een onderdeel van het internationalisme. Gestreefd dient te worden naar uitbreiding van de Europese Gemeenschappen met alle landen van Europa.

Daarnaast dienen de Europese pluriforme democratieën ter bestendiging van de democratie internationaal equivalenten te zoeken en hiermede tot samenwerking te komen.

Ten aanzien van het internationale beleid dient binnen de EG nauw overleg gevoerd te worden binnen het kader van de Europese Politieke Samenwerking. Militaire zaken dienen hierbinnen niet aan de orde te komen.

Militaire zaken dienen besproken te worden binnen het kader van een Europese Defensie Organisatie. Binnen deze Europese Defensie Organisatie dienen reeds bestaande structuren (van de West Europese Unie, Independent European Programme Group en Eurogroep) geïntegreerd te worden.

Speciale aandacht dient hierbij te bestaan voor het verminderen van de (fundamentele) tegenstellingen tussen landen in Oost- en West-Europa.

Er dient een actief ontspanningsbeleid gevoerd te worden waarin centraal staan het stimuleren van wederzijds begrip en het wegnemen van vijandbeelden. Een constructieve dialoog is hierbij van eminent belang. Het onderwijs dient in het ontspanningsbeleid een belangrijke rol te vervullen.

Ontspanning is dan ook het best gediend met een vrije uitwisseling van informatie tussen Oost- en West-Europa. Deze informatie dient zowel politieke, militaire en economische als sociale en culturele onderwerpen te omvatten. Daarnaast is het voor de JOVD onaanvaardbaar dat een vrij verkeer van personen tussen Oost- en West-Europa nog altijd nauwelijks mogelijk is.

Binnen de EG is de JOVD voorstander van een Europees Parlement dat gekozen wordt met behulp van een uniform systeem van evenredige vertegenwoordiging met regionale kiesdistricten en de mogelijkheid van internationale lijsten.

De controlerende en wetgevende bevoegdheden van het Europees Parlement dienen te worden uitgebreid. Het Europees Parlement kiest de leden van de Europese Commissie, vooralsnog op voordracht van de nationale

regeringen. Het recht van veto in de Raad van Ministers dient te worden afgeschaft.

Op Europees niveau dient zich een aantal urgente problemen ter coördinatie aan die slechts op dat niveau opgelost kunnen worden. Op het gebied van de milieu problematiek dienen bestuurlijke bevoegdheden op nationale niveaus, met betrekking tot de milieuwetgeving, te worden afgestaan aan de EG. Het milieubeleid dient te worden uitgebreid tot ook terreinen van gemeenschaps-politiek als industrie, landbouw en ontwikkelingssamenwerking. Ook met landen buiten de EG zijn hierover internationale contacten en afspraken noodzakelijk.

Binnen deze Europese aanpak speelt het regionale beleid, met specifiek op de identiteit gerichte maatregelen, een sleutelrol. Een gedwongen culturele integratie binnen Europa wijst de JOVD met kracht van de hand ter bescherming van die regionale identiteit.

Bij de eenwording van Europa staat de eenwording van de Europese markt centraal. Daartoe is een actief nationaal en internationaal mededingingsbeleid noodzakelijk. Daarnaast is een Europees industrie- en innovatiebeleid van eminent belang voor de economische positie van Europa.

Het EG landbouwbeleid moet primair gericht zijn op een dusdanige voedselproductie, dat er altijd voldoende is tegen aanvaardbare prijzen voor zowel consument als producent. Secundair is verdere voedselproductie noodzakelijk voor de wereldvoedselvoorziening.

De JOVD wijst protectionisme om principiële redenen af. Zowel nationaal als internationaal dienen protectionistische maatregelen in onderlingoverleg zo snel mogelijk afgeschaft te worden.

Ook door de EG dient gestreefd te worden naar afschaffing van het protectionisme, ook al zal dit radicale gevolgen hebben.

De JOVD wijst in het algemeen om redenen van principiële aard iedere vorm van een boycot af. Indien de rechten van de mens door de overheid van een staat echter bij voortdurend ernstig geschonden worden, dient een economische boycot overwogen te worden. De uitvoering dan van een economische boycot kan het beste in multi-lateraal verband plaatsvinden.

NEDERLANDSE EXPORT

Gestreefd dient te worden naar een zo vrij mogelijke wereldhandel. Het Nederlandse bedrijfsleven dient derhalve, onafhankelijk van het Nederlandse regeringsbeleid, de grootst mogelijke vrijheid met betrekking tot naar welk land het exporteert, te hebben.

Een exportvergunning mag door de Nederlandse regering alleen geweigerd worden indien door deze export internationale verdragen geschonden zullen worden of het algemeen belang geschaad dreigt te worden.

De JOVD is voorstander van limitering van de export van wapens naar landen buiten het bondgenootschap.

Het Nederlandse parlement kan dan export van wapens en wapensystemen verbieden op grond van het feit dat land waarnaar geëxporteerd wordt tot een oorlogszône behoort.

De JOVD is een principieel tegenstander van compensatieorders. Transacties met die achtergrond moeten zo spoedig mogelijk worden stopgezet.

WAPENBEHEERSING EN ONTWAPENING

Volgens de JOVD heeft iedere staat het recht op defensie. Om de defensie van pluriforme democratieën effectiever te laten geschieden is coördinatie van elkaars beleid dienaangaande geboden. Nederland dient hiertoe te participeren in de NAVO.

De NAVO dient uit te gaan van een evenwichtige inbreng van alle lidstaten, en dient te functioneren als orgaan waarbinnen voor alle lidstaten ruimte is voor hun eigen identiteit. Er dient een sterke gezamenlijke West-Europese inbreng binnen de NAVO te komen. Dit dient te geschieden door middel van de Europese Defensie Organisatie (E.D.O.), waarin de Europese lidstaten hen optreden binnen de NAVO coördineren.

Het Nederlandse veiligheidsbeleid dient gebaseerd te zijn op en brede consensus in de Nederlandse samenleving.

De NAVO dient meer dan voorheen de vrijheidsidealen centraal te stellen, en dient niet open te staan voor niet pluriforme democratieën. Het ondersteunen van de NAVO van niet pluriforme democratieën tast de geloofwaardigheid van de NAVO aan.

Wapenbeheerding zal via een geleidelijk proces van ombuiging van de bewapeningsspiraal en inperking van de bewapeningsarsenalen moeten plaatsvinden. Het belangrijkste middel hiertoe is het voeren van onderlinge onderhandelingen. Chemische en bacteriologische wapens wijst de JOVD principieel af. Ontwikkeling, produktie en gebruik van bacteriologische en chemische wapens dienen effectief bij verdrag verboden te worden.

Om bij onderhandelingen tussen Oost en West tot overeenstemming en wezenlijke resultaten te komen, is gestructureerd regelmatig en direct contact tussen de USA en de USSR op hoog niveau noodzakelijk. Hierbij is een goede terugkoppeling naar de bondgenoten van essentieel

belang.

Zonodig, bij het niet voldoen van de huidige verificatiemogelijkheden, dienen bij wapenbeheersings-, wapenvermindering- c.q. ontwapeningsverdragen in wederzijdse verificatiemogelijkheden van de verdragsbepalingen voorzien te worden.

De nucleaire wapenbeheersings- en wapenverminderingsonderhandelingen dienen plaats te vinden in een structuur waarbinnen alle mogelijke nucleaire wapensystemen ingedeeld en tot onderwerp van onderhandelingen gemaakt te worden.

Iedere verdere proliferatie van kernwapens en kernwapentechnologie dient door bindende verdragen effectief voorkomen te worden. De JOVD acht een complete reductie tot nul, waar ook ter wereld, het doel van onderhandelingen over door middellange afstands-raketten vervoerde kernkoppen.

Vanwege het onontkoombare karakter van de uit een nucleaire oorlog voortkomende vernietiging, verklaart de JOVD zich principieel tegenstander van kernwapens. Er dient derhalve gestreefd te worden naar adequate conventionele vervanging. Op het ogenblik vormen kernwapens echter nog een essentieel onderdeel van de defensie.

Productie, bezit en gebruik vanuit nieuwe technologische ontwikkelingen voortgekomen wapens, die de verdedigingsgeloofwaardigheid van mogelijke opponenten fundamenteel aantasten, dienen bij verdrag effectief verboden te worden. Een wapenwedloop in de ruimte dient vanuit dat kader gezien voorkomen te worden. Een wapenwedloop in de ruimte, dient als bedreiging van de "Wederzijdse Afschrikking" te worden voorkomen.

Onderzoek naar nieuwe bewapeningstechnologieën kan niet effectief bij verdrag verboden worden. Derhalve dient bij de afweging om te participeren in zulk onderzoek, de wenselijkheid van de uit het onderzoek voortkomende bewapeningstechnologieën van doorslaggevende betekenis te zijn.

DIENTSTPLICHT

Tegenover de rechten van een individu gegarandeert door de overheid, dient de plicht van dat individu te staan tot het volbrengen van een maatschappelijke dienstplicht. De militaire dienstplicht dient te worden geïntegreerd in het scala van mogelijkheden van deze maatschappelijke dienstplicht.

Binnen dit scala dient het individu een zo groot mogelijke keuzevrijheid geboden te worden, mits deze dienstplicht maar voor het 27e levensjaar voldaan wordt.

Zolang de militaire dienstplicht nog niet is geïnte-

greerd in een stelsel van maatschappelijke dienstplicht, dient de militaire dienstplicht ook voor vrouwen te gaan gelden. Militaire dienstplicht zuiver op grond van geslacht wijst de JOVD om principiële redenen af.

De JOVD pleit voor het systeem van variabele dienstplicht, waarin de dienstplichtige zelf kan kiezen voor de voor hem passende functies en de daaraan gekoppelde dienstitijden.

De dienstplicht dient over het geheel genomen zo kort mogelijk te zijn. Functies waar men langer moet dienen mogen slechts op basis van vrijwilligheid worden toegevoegd.

De arbeidsvoorwaarden voor (maatschappelijk) dienstplichtigen dienen door betrokken partijen op basis van gelijkwaardigheid door onderhandelingen te worden vastgesteld.

Het militaire tuchtrecht dient ingepast te worden in de civiele rechtspraak waarbij een onafhankelijke militair, rechterlijk college in eerste instantie recht spreekt, en waarna in hoger beroep in cassatie gegaan kan worden bij de civiele rechter.

Concurrentievervalsing door maatschappelijke dienstplicht dient voorkomen te worden.

NOORD-ZUID

Volgens de JOVD dienen alle landen te streven naar een verbeterde internationale economische orde. Hierin dient de bevoogding tot een minimum beperkt te worden: een volk of natie dient zich zo veel mogelijk naar eigen inzicht te kunnen ontplooiën. De verbeterde internationale economische orde dient ten dienste te staan van het realiseren van alle rechten van de mens.

Verder dient de zorg voor het milieu, de natuur en de voorraden van mineralen een centraal onderdeel van de verbeterde internationale economische orde te vormen.

Om de omvang van de bevolking in overeenstemming te brengen met de productiecapaciteit is het tevens noodzakelijk een doeltreffende bevolkingspolitiek te voeren welke een geïntegreerd onderdeel dient te vormen van de bevordering van de economische ontwikkeling.

Bij deze bevordering van economische ontwikkeling dient in de eerste plaats gebruik gemaakt te worden van het in de regio aanwezige economische vermogen. Het verschaffen van mogelijkheden tot zelfredzaamheid in die regio is hierbij het eerste doel.

Naast rendabele ecologisch verantwoorde conventionele energiebronnen is de ontwikkeling van alternatieve energiebronnen met dezelfde kenmerken essentieel om de

afhankelijkheid van energie-importen te verkleinen.

Een gelijkmatig gediversificeerd inkomen is belangrijk voor een evenwichtige ontwikkeling van de ontwikkelingslanden. Het streven naar een zelfvoorzienende landbouw dient hiervan een eerste onderdeel te vormen.

De landbouw dient kleinschalig en gediversificeerd van opzet te zijn en gekoppeld te worden aan een verbeterd distributiesysteem van het geproduceerde.

Het opzetten van industrie, waarmee zoveel mogelijk de exploitatie van de grondstoffen en bewerkingssfasen van produktie plaatsvinden in de ontwikkelingslanden, dient mogelijk gemaakt en bevorderd te worden.

Het onderwijs dient hiertoe in de ontwikkelingslanden, zowel kwantitatief als kwalitatief, verbeterd te worden en mede gericht te zijn op de persoonlijke ontplooiing en de economische ontwikkeling.

De nadruk voor wat betreft de gezondheidszorg dient te liggen bij versterking van de eerste lijn, geboortebeperking en hygiëne. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de in de regio geboden mogelijkheden en toegepaste gebruiken. De ontwikkelingslanden dienen ook in hun medische voorzieningen zo snel mogelijk zelfvoorzienend te worden.

Ontwikkelingssamenwerking met landen, waar de rechten van de mens ernstig worden geschonden mag alleen plaatsvinden voor zover dit de ontplooiingsmogelijkheden van de bevolking rechtsstreeks en controleerbaar vergroot. Zij mag nooit worden gebruikt voor het in stand houden van regimes die de mensenrechten schenden of een agressieve politiek voeren en mag nooit worden besteed aan militaire uitgaven.

Grondstoffen die uit internationale wateren en in Antarctica gewonnen kunnen worden, dienen te worden beschouwd als een gemeenschappelijk arfdeel der mensheid. De baten dienen evenredig over alle landen verdeeld te worden en dienen als zodanig mede aan ontwikkelingslanden ten goede te komen.

Een structurele oplossing voor de schulden crisis kan gevonden worden in een groei van de wereldhandel. Op korte termijn dient het IMF als coördinerend orgaan op te treden bij het saneren van schulden door middel van afschrijving en herfinanciering. Het IMF dient hierbij van zijn eigen kredietfaciliteiten gebruik te maken. Indien het IMF voorwaarden stelt aan de schuldenlanden dient het accent te liggen op het in evenwicht brengen van de particuliere kapitaalmarkten en de exportbevordering.

De Nederlandse regering dient gegeven de huidige economische situatie de 1,5%-norm van het BNP ten aanzien van

ontwikkelingssamenwerking te handhaven en indien mogelijk (mede in internationaal verband) te streven naar verhoging van deze norm.

De ontwikkelingssamenwerking moet kwalitatief worden verbeterd en moet doeltreffender worden. De Nederlandse ontwikkelingssamenwerking dient te zijn gericht op een beperkt aantal concentratielanden en ongebonden te geschieden. Bundeling en coördinatie van de ontwikkeling en samenwerking binnen de VN en de EG draagt bij tot een hogere effectiviteit van de ontwikkelingsamenwerking.

Er dient meer aandacht te bestaan voor het geven van humanitaire hulp aan vluchtelingen die het slachtoffer zijn van een gewapend conflict. Speciale aandacht dient te bestaan voor de problematiek in de regio in en rond Afghanistan veroorzaakt door de Sovjet-aanwezigheid aldaar.

De rol van medefinancieringsorganisaties en het bedrijfsleven wordt door de JOVD positief gewaardeerd. Er moet een mondiaal geldende en juridisch bindende wederzijdse gedragscode in werking worden gesteld, waarin de verhouding tussen transnationale ondernemingen en overheden wordt geregeld, met speciale aandacht voor de derde wereld.

De JOVD acht de taak van de Nederlands Commissie Voorlichting en Bewustwording Ontwikkelingssamenwerking (NCO) met name gelegen in de sfeer van de bewustwording door middel van stimuleren van evenwichtige betrokkenheid binnen de Nederlandse samenwerking.

MIDDEN OOSTEN

Het is van het grootste belang dat zo spoedig mogelijk een alles omvattende vredesregeling voor het Midden Oosten tot stand komt.

In het kader van de zelfbeschikkingsgedachten bepleit de JOVD dat uitoefening van politieke rechten door alle ingezetenen aldaar dient te geschieden binnen het nationale verband waartoe de respectievelijke groepen wensen te behoren.

Verwezenlijking van bovenstaande dient te geschieden door directe onderhandelingen tussen alle betrokken partijen in de conflictzone, aangevuld met andere partijen voor zover dit door alle betrokken partijen relevant wordt geacht.

De JOVD is van mening dat gestreefd moet worden naar algemene erkenning van het bestaansrecht van de staat Israël binnen haar grenzen van voor 1967 alsmede het recht op zelfbeschikking van het Palestijnse volk. Wederzijdse bereidheid van Israël en de Palestijnse Bevrijdings Organisatie (PLO) om tegelijkertijd met elkaar en tezamen met de andere bij het conflict betrok-

ken partijen te onderhandelen is hierbij van eminent belang.

CENTRAAL AMERIKA

In Centraal Amerika dient, in het kader van het zelfbeschikkingsrecht van de diverse volkeren, het komen tot pluriforme democratieën ondersteund te worden door een actief beleid gericht op de opbouw van een democratische en sociaal rechtvaardige politieke en sociaal-economische infrastructuur.

Aldus kan op constructieve wijze worden bijgedragen tot het vestigen van vrede, vrijheid, economische vooruitgang en sociale gerechtigheid en daarmee aan de eerbiediging van de rechten van de mens.

Dit dient te geschieden op basis van overeenstemming tussen de betrokken landen zelf. Zonodig kan gebruik gemaakt worden van een VN-vredesmacht teneinde de veiligheid van de staten te garanderen om zo bij te dragen tot stabilisering en verdere opbouw van een democratisch bestel aldaar, zonder de druk van oplopende militaire uitgaven vanwege externe militaire dreiging.

ZUID-AFRIKA

Aan de geïnstitutionaliseerde apartheid in Zuid-Afrika dient zo spoedig mogelijk een einde gemaakt te worden.

Tijdens en na deze fundamentele veranderingen dienen bovenal de rechten, mogelijkheden en belangen van een ieder in Zuid-Afrika gelijkelijk gewaarborgd te worden.

Om deze fundamentele veranderingen te bewerkstelligen is druk van buiten Zuid-Afrika essentieel, primair door middel van een dialoog en al wat daarmee samenhangt.

De Nederlandse regering dient in een initiatiefnemende rol, mede in de EG of ander multilateraal verband, te streven naar opheffing van apartheid in Zuid-Afrika, onder gebruikmaking van alle democratische, politieke of diplomatieke middelen.

De economisch zeer van Zuid-Afrika afhankelijke zg. frontlijnstaten, alsmede de gekleurde bevolking, dienen door een extern pakket van maatregelen, boven de normale o.a. EG voorzieningen geholpen te worden.

De Nederlandse regering dient democratische krachten in en buiten Zuid-Afrika te ondersteunen.

Zij dient in haar contacten met de Zuidafrikaanse regering en bevolking buitengewone aandacht te besteden aan de positie van de gekleurde mens aldaar, hetgeen zich dient te uiten in speciale projecten ten behoeve van deze, bijvoorbeeld ter verbetering van het onderwijs of andere gebieden waarop deze gekleurde inwoners door de

blanke minderheid in een achterstandspositie worden gehouden. Naast de verantwoordelijkheid van de Nederlandse regering bestaat de vrijheid van iedere Nederlandse inwoner om in eigen verantwoordelijkheid het apartheidssysteem in Zuid-Afrika te doen helpen veranderen door persoonlijk handelen of nalaten.

De JOVD heeft ook andere recente nota's uitgebracht in deze serie:

- Jeugdwerkloosheid
- Automatisering
- NCO
- Noord-Zuid

ALGEMEEN SECRETARIAAT
PRINS HENDRIKKADE 104
1011 AJ AMSTERDAM
TEL.: 020 - 242000